

Selma Lagerlöf: Tal vid landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt medborgarfest

Talare
Selma Lagerlöf
Författare

Datum
29 maj 1919

Plats
Stockholm

- 1 Detta är en dag som jag aldrig trodde mig få uppleva, och jag är glad att jag har fått se den framträda ur tidens gömmor och bli till verklighet.
- 5 För jag må väl bekänna att jag och många med mig, som ha tagit del i det kvinnliga rösträttsarbetet, vi ha nog många gånger känt oss till mods som en utestängd, som i mörka natten står och klappar på en väl reglad port och inte kan göra sig hörd. Man vet nog i vilken ängslan och rådlöshet den råkar som råkar ut för sådant.
- 10 Det är ju mitt eget hem, detta, det är ju det enda ställe i världen där jag har oomtvistlig rätt att bli insläppt, säger man, men här tyckes ingen tänka på att jag har blivit lämnad utanför. Härinne bo ju de män som älska mig, min far, min bror, min man, min son, varför har jag blivit utestängd? Jag vill ju bara komma in för att tjäna dem,
- 15 hur kan det komma sig att ingen av dem öppnar för mig? Och man dunkar och slår tills att handsken spricker och handen flyger i blod. Nu borde de ju höra, tänker man, och inom sig är man också övertygad om att de göra det. Det är bara det felet att ingen vill göra sig det omaket att stiga upp ur sängen och öppna. Och stundtals sätter
- 20 man sig ned på tröskeln och tänker bittra tankar om dem därinne, som för all den kärlek man har gett dem inte en gång bry sig om att se efter att man har kommit ordentligt in under tak. Och timmarna gå med ängslande långsamhet. Gång på gång reser man sig på nytt för att bulta och ropa, men ögonblicket därefter sjunker
- 25 man på nytt samman i förtvivlan.

Men se, nu har porten blivit öppnad både för otåligen rösträttskvinnor och för andra, som inte en gång ha ansträngt sig med att klappa. Vi ha nog fått se våra medsystrar både i öster, söder och

väster gå in i sina hus före oss, men vi äro dock varken förfrusna eller förbittrade av en alltför lång väntan. Porten är öppen. Det där ihärdiga klappandet och ropandet, som vi trodde utan verkan, har dock vunnit genklang inne i byggnaden. De ivriga önskningarna
35 som vi sände in genom de järnbeslagna dörrarna ha ryckt i de sovandes ögonlock. Det var ändå en lycka att vi blevo sittande kvar, att vi inte uppgåvo hoppet. Det var gott att vi trots allt fortforo att tro att genom denna port och ingen annan skulle vi bli insläppta.

40 Kanske att öppnandet skedde av en ren tillfällighet. Kanske att vi fingo smyga in på samma gång som andra utestängda, som hade bättre röst och bättre nävar och bättre förstodo att göra sig hörda, men i alla fall, om vi inte hade varit där tillstädes, om vi inte hade haft tro, hopp och tålamod tillräckligt för att stanna kvar på vår
45 post, så hade det goda tillfället onyttjat gått förbi.

Och nu i denna stund, då segern är vunnen och då man kan vara glad, »såsom man är glad då man skiftar byte», då skulle jag vilja fråga vad det yppersta är av allt det som vi nu ha vunnit.

50 Ty bytet är visserligen stort och betydelsefullt. Det heter medborgarskap i det egna älskade fosterlandet, det heter förbättrad uppfostran, det heter hälsosam, stigande ansvars känsla, det heter kvinnokarakters rensning från pjoskighet och barnslighet, det
55 heter ökade ekonomiska möjligheter. Det heter detta och mycket annat.

Men jag för min del, och kanske mången annan, som har varit med i kampen, räknar inte de sociala fördelarna som den förnämsta
60 vinsten. Det yppersta skulle jag vilja säga är segern själv, detta att vi ha fått föra en stor och god omöjlig sak fram till sin fullbordan.

Nu, när vi blicka tillbaka, måste vi ju tycka att det har skett nästan genom ett under. Ty vilket litet fåtal ha vi icke varit, och hur
65 svagt synes inte i dessa de våldsamma stridernas dagar vårt kampmedel, som endast har bestått i att tala och övertyga.

Vi ha haft att strida mot vanor och betraktelsesätt som voro lika

- 70 gamla som världen. Vi ha haft lagar emot oss likasåväl som fördomar.
Vi ha måst bryta ner egennytta och undanröja lojheten. Det
föreföll en tid som om våra krav inte skulle kunna genomföras med
mindre än att hela samhället blev omstörtat.
- 75 Och märk väl att vi ha inte haft pengar att lita till. Och vi ha
inte ingett fruktan, vi ha inte hotat med revolution och uppror. Allt
skulle ha kunnat fortgå som förut, även om våra fordringar hade
lämnats utan avseende.
- 80 Men vår sak har segrat därför att det var en rätt fordran detta att
de människor som ha fötts i detta land och ha fått sig det anvisat
till sitt jordiska hem inte där kunna behandlas som gäster och främlingar,
utan att deras namn måste vara medborgares, därför att det
är en rätt fordran att alla de som lyda ett lands lagar också böra få
85 vara med om att stifta dem, en rätt fordran att alla de som erlägga
dess skatter också skola vara med om att bestämma dem.

Men hur omöjligt har det inte tyckts vara att få detta erkänt, hur
hopplöst och förtvivlat. När det nu har gått igenom, så tyckes det
90 oss inte vara ett verk av vår egen strävan, utan vi känna det så som
skulle vi fått hjälp av någon väldig naturmakt. Det förefaller oss
som om vi skulle med mycken möda och dåliga verktyg ha arbetat
på att hugga sönder ett isberg. Det har varit ett segt och långsamt
och tålmodsprövande arbete, som blott gjort små framsteg. Men
95 så med ens ha vi fått hjälp av sol och vind och regn och värme, och
på några få dagar har isblocket förintats.

Det är många som i dessa dagar måste känna det på samma sätt,
att de ha fått underbar framgång i sin strävan för en omöjlig sak.
100 Alla de som ha nedlagt arbete för Finlands, Sönderjyllands, Polens,
Armeniens hopplösa, omöjliga frihetsönskningar, alla de, som ha
arbetat för världsfreden, måste känna, att de till sitt eget oändligt
svaga och maktlösa arbete ha fått en utomordentlig hjälp, att händelser
och tillfälligheter verka för dem på ett sätt som de aldrig vågat
105 drömma om.

Och om nu i våra hjärtan befästes tron på att den som vill en stor

och god sak och sätter in sitt liv för den även skall föra den till seger,
110 hur omöjligt det än må synas, skola en gång tillfälligheter
inträda som hjälpa dem fram. Om denna tro kan vinna insteg i våra hjärtan,
då ha vi hunnit fram till något stort, då ha vi äntligen kommit
fram till att förstå vad Kristus menade när han talade om den tro
som kan försätta berg.

115 Om kvinnorna nu efter detta förvärva sig denna tro, vilken styrka
och vilket mod skall den inte skänka oss. Vilken makt skulle
inte de bli i återuppbyggandet av den arma, förhärjade och förvildade
världen.

120 Jag vet ju inte vad som hädanefter kan komma att bli målet för
kvinnornas gemensamma strävan. Ett är säkert, att den inte behöver
avstanna av brist på stora omöjliga mål att längta efter.

125 Vem skulle vilja eller mäktat motstå kvinnorna, om de nu vilja ta
itu med att tämja och förgöra de stora odjuren som förhärja världen,
om de skulle vilja lägga mordlusten i band och bojar och nedgöra
sedeslösheten eller bryta fattigdomens udd eller sätta dammar
för fåfänglighet och njutningslystnad?

130 Gud som har gjort människan sådan att hon med alla sina fel
trängtar efter att bli herre över sina lustar och lidelser och vill leva
ett lyckligt, harmoniskt liv, skall stå bakom er och världen skall inte
kunna motstå er.

135

Källa

140 <div>Manuskript hämtat från Lagerlöf, Selma, 1858-1940. - Tal / Selma Lagerlöf; textkritisk
utgåva utgiven av Petra Söderlund och Ilaria Tedde; inledning av Brigitte Mral; huvudredaktör: Petra
Söderlund (2025-10-14).</div>

Taggar

1910-tal, 1919, Författare, Kvinna

URI

145 <https://www.svenskatal.se/tale/selma-lagerlof-tal-vid-landsforeningens-for-kvinnans-politiska-rostratt-medborgarfest>